

αλυσσοδεμένοι στην κορόνα

Η παρούσα έκδοση, αποτελεί ουσιαστικά τη μετάφραση στα ελληνικά του κυρίου κειμένου του 27^{ου} τεύχους του αναρχικού εντύπου για τον κοινωνικό πόλεμο, *Avis de Tempetes* (Προαναγγελία Καταιγίδας), που εκδίδεται σε μηνιαία βάση στη Γαλλία. Το συγκεκριμένο κείμενο ολοκληρώθηκε στις 14 και δημοσιεύθηκε στις 15 Μαρτίου και αναλύει, μεταξύ άλλων, τα έως τότε δεδομένα των κοινωνικών εξελίξεων και της διαχείρισης από πλευράς των κυρίαρχων, της προκύπτουσας κατάστασης με τη εξάπλωση του κορωνοϊού.

Από τότε μέχρι σήμερα που γράφεται αυτή εισαγωγή, αν και έχει μεσολαβήσει ένα φαινομενικά μικρό διάστημα τριών εβδομάδων, οι εξελίξεις είναι ραγδαίες και αρκετά πρωτόγνωρες. Αν κάτι παρόλα αυτά γίνεται όλο και πιο σαφές, είναι πως οι κυρίαρχοι, σε διεθνές επίπεδο, έχουν αδράξει την ευκαιρία για να επιβάλλουν ένα καθεστώς ολοκληρωτικού ελέγχου, χωρίς υπερβολή, με κάθε μέσο. Εκφοβισμός και μιντιακή τρομοκρατία, απαγόρευση κυκλοφορίας, αστυνομοκρατία και μιλιταριστικά μέτρα, συμβολικός και νοηματικός πόλεμος. Χαρτογράφηση της κίνησης των πληθυσμών μέσω της παρακολούθησης ηλεκτρονικών συσκευών, της περαιτέρω ανάπτυξης του δικτύου καμερών με άμεση διαχείριση από την αστυνομία, της ανάπτυξης ειδικών εφαρμογών καταγραφής ατομικού προφίλ υγείας- κίνησης- κοινωνικής δικτύωσης και άλλα δυστοπικής έμπνευσης μέτρα εφαρμόζονται από τις δημοκρατίες ανά τον κόσμο αυτές τις μέρες.

Κι αν τις τελευταίες δεκαετίες, ειδικά στη δύση, μια αντίστοιχης έκτασης αναδιαμόρφωση του κοινωνικού περιβάλλοντος προς την κατεύθυνση του ελέγχου και της κρατικής κυρίευσης, έγινε με όχημα την απειλή της “τρομοκρατίας”, σήμερα, η νέα κατάσταση έκτακτης ανάγκης, βρίσκει αφορμή επιβολής στην παγκόσμια εξάπλωση ενός ιού. Αυτός ο νέου τύπου αόρατος “εχθρός”, δίνει ένα πολύ πιο διευρυμένο πεδίο εφαρμογής του ελέγχου στην κυριαρχία, απ’ότι άλλοι “εχθροί”. Ο φόβος γίνεται εργαλείο και η “απειλή” πλέον εξαπλώνεται σε κάθε κοινωνικό χώρο, σε κάθε συνεύρεση, σε κάθε σπίτι...κάθε άτομο αντιμετωπίζεται ως δυνητικός φορέας της κοινωνικής απειλής. Και η πολιτική της εξουσίας έχει το πιο γόνιμο έδαφος για να εφαρμοστεί, όπου εφαρμοζόταν πάντα, κάπου ανάμεσα στο φόβο και τις παροχές.

Τα ερωτήματα που είναι ανοιχτά αυτή τη στιγμή είναι πολλά. Ποιά θα ήταν η κατάσταση τώρα, εάν δεν είχε επιβληθεί αυτό το μοντέλο κοινωνικής ερήμωσης και απόλυτης ιδιότευσης; Εάν αυτός ο χρόνος απόστασης από τους θεσμούς δέσμευσής του, όπως τα σχολεία, η εργασία, τα πανεπιστήμια κ.ά., έβρισκε τους ανθρώπους σε μία κατάσταση ζωντανής επανοικειοποίησης των χαμένων τους αδέσμευτων στιγμών; Εάν τους έβρισκε σε καταστάσεις που θα είχαν το περιθώριο να συζητήσουν ενεργά, να αμφισβητήσουν και να αναδείξουν την ανικανότητα του κράτους να φροντίσει για τις ζωές τους, τη στιγμή που οι ανάγκες ζωτικής σημασίας, όπως η τροφή και η υγεία, είναι είτε διαμεσολαβημένες από το χρήμα και την κεροφορία των ισχυρών. Δεν θα ήταν τεράστιο το ρίσκο για όσους ενορχηστρώνουν τον κοινωνικό ελεγχο, να αφήσουν τους ανθρώπους να αυτοοργανωθούν και να αλληλοβοηθηθούν εν μέσω αυτής της περιπέτειας, φροντίζοντας ενεργά για τις ζωές και την υγεία τους;

Αντί αυτών, αυτός ο χρόνος κλείστηκε μέσα σε διαμερίσματα φυλακές, η επικοινωνία αποσυνδέεται από την εγγύτητα και την επαφή, διαμεσολαβείται από συσκευές και ηλεκτρονικά κοινωνικά δίκτυα, η πλήξη, το άγχος και ο φόβος κυριαρχούν. Η τρέχουσα κρατική διαχείριση, είναι πολύ πιθανό να διασφαλίζει το ότι κατά την επιστροφή στην κανονικότητα, το κράτος εν τέλει θα έχει αναδειχθεί σε ρόλο εγγυητή της ζωής για την κοινωνική πλειοψηφία. Ενώ είναι βέβαιο πως τα ίδια μέσα που χρησιμοποιούνται στο σήμερα, φαινομενικά, για την αντιμετώπιση της εξάπλωσης του ιού, την επόμενη μέρα, θα χρησιμοποιηθούν ως εγγυημένη μέθοδος για την διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και ομαλότητας, απέναντι σε άλλης φύσης “εχθρούς”. Ήδη τα έκτακτα μέτρα σε πολλές περιπτώσεις παγκοσμίως, σε ότι έχουν να κάνουν με τη επιτήρηση της δημόσιας ζωής, έχουν ένα βάθος χρόνου εφαρμογής πολλών μηνών από τώρα. Οι συνέπειες, άλλωστε, των όσων έκτακτων μέτρων λήφθηκαν, βιώνονται ήδη και θα βιωθούν ακόμη πιο έντονα, από τους καταπιεσμένους, με την περαιτέρω οικονομική αφαίμαξη να караδοκεί. Αυτό το γνωρίζουμε πολύ καλά και εμείς αλλά και οι τεχνοκράτες της εξουσίας. Με αυτό κατά νου, δεν πρέπει να περιμένουμε πως μπροστά στις όποιες αντιδράσεις θα βρεθούν απροετοίμαστοι.

Ασκήσεις λοιπόν απόλυτου ελέγχου και επιβολής από τα κράτη, ασκήσεις νέων όρων κερδοφορίας από το κεφάλαιο... Κι εμείς; Τι κάνουμε όσοι ονειρευόμαστε την καταστροφή του κόσμου της διαμεσολάβησης, της εκμετάλλευσης και της υποταγής; Ο ίδιος ο τρόπος που έχουμε μάθει να κινούμαστε, οι όροι συνάντησής μας, επικοινωνίας και οργάνωσης, η ευελιξία και η φαντασία στις παρεμβάσεις και τις επιθέσεις μας, οι δυνατότητες μας και οι δομές για αντιπληροφόρηση και διάχυση του ανατρεπτικού λόγου, τα εγχειρήματα συμμετοχικής και αμφίδρομης αλληλεγγύης, δοκιμάζονται σε πολύ σημαντικό βαθμό μέσα στην επιβολή του καθεστώτος έκτακτης ανάγκης, συναντώντας τα όριά τους, τόσο οργανωτικά, όσο και περιεχομενικά. Δοκιμάζεται η οπτική μας, η ικανότητα μας να αναλύσουμε την κατάσταση που βιώνουμε, μακριά από τα φίλτρα της κυριαρχίας. Στην κατεύθυνση του εμπλουτισμού και της όξυνσης αυτών λοιπόν, πήραμε την πρωτοβουλία να μεταφράσουμε και να δημοσιεύσουμε το παρακάτω κείμενο, θέλοντας να συμβάλουμε συγχρόνως στην επικοινωνία και την ανταλλαγή σκεπτικών πέραν των συνόρων. Διότι παρατηρώντας την ελληνική περίπτωση, μπορεί κανείς να πει πως η έως τώρα κινητοποίηση των συλλογικοποιήσεων και πρωτοβουλιών του αναρχικού χώρου, επικεντρώνεται ως επί τω πλείστον στην παροχή αλληλέγγυας βοήθειας. Οι όροι με τους οποίους αυτό γίνεται χωράνε πολλή συζήτηση και προβληματισμό, παρόλα αυτά δεν θα αποτελέσει αντικείμενο αυτής της σύντομης εισαγωγής. Θεωρούμε ωστόσο πως με τη δημοσίευση του μεταφρασμένου κειμένου, φωτίζεται η επιθετική προοπτική, αναπόσπαστο κομμάτι της συνολικότητας του αναρχικού αγώνα, που τις μέρες αυτές εκλείπει.

Το αν εν τέλει, η υπάρχουσα κατάσταση, θα λύσει τα χέρια της εξουσίας ανά τον κόσμο για περαιτέρω επικράτηση και κερδοφορία, ή αν θα αποβεί επιβλαβής και θα ανοίξει δυνατότητες αμφισβήτησης και εξέγερσης, θα φανεί σύντομα. Σε αυτό το διάστημα ας μην παραμείνουμε θεατές...

10 Απρίλη 2020

Σημειώσεις επί της μετάφρασης:

Οι υπότιτλοι των κεφαλαίων έχουν δοθεί από εμάς, για να διευκολύνουν την ανάγνωση. Σε ορισμένα σημεία του κειμένου, χρειάστηκε να γίνει ελεύθερη μετάφραση, χωρίς να αλλοιωθεί ωστόσο το περιεχόμενο. Τα πρωτότυπο κείμενο μπορούν να βρεθούν ηλεκτρονικά στον ακόλουθο σύνδεσμο.
<https://avisdetempetes.noblogs.org/files/2020/03/Avisdetempetes27.pdf>

“Δεν υπάρχουν βοσκοί χωρίς πρόβατα”

“Η τυραννία, η πιο επικίνδυνη, δεν είναι αυτή που παίρνει τη μορφή της αυθαιρεσίας, αλλά αυτή που μας έρχεται καλυμμένη πίσω από τη μάσκα της νομιμότητας”

A. Λιμπερτάδ, 1907

Μία από τις πρώτες σκέψεις που μας έρχεται στο μυαλό, με την επιδημία του κορωνοϊού, που εξαπλώνεται παγκόσμια και με τα μέτρα που ακολουθούν (το ένα μετά το άλλο), από την Κίνα μέχρι την Ιταλία είναι να αναρωτιόμαστε ποιός ανάμεσα στην "κότα" της εξουσίας και στο "αυγό" της υποταγής κάνει τη μεγαλύτερη ζημιά. Βρισκόμαστε μπροστά σε μία απότομη κρατική επιτάχυνση ελέγχων, απαγορεύσεων, κλείσιμο των επιχειρήσεων, καταστημάτων, δημοσίων υπηρεσιών, στρατιωτικοποίησης, διαταγών, μιντιακών βομβαρδισμών, 'κόκκινων ζωνών', επιτάξεων, απόμονώσεων, όπως επίσης και νεκρών, νοσούντων και αυξανόμενης φτώχειας (πράγμα τυπικό σε κάθε κατάσταση πολέμου ή καταστροφών) που, σίγουρα, δεν πέφτει από τον ουρανό. Αυτή η κρατική διαχείριση ανθεί αφενός μεν πάνω σε ένα καλά προετοιμασμένο έδαφος εξαιτίας των συνεχών παραιτήσεων των "υπηκόων" από κάθε δικαίωμα τυπικής ελευθερίας στο όνομα μιας ασφάλειας – αυταπάτης. Αυτή η κρατική διαχείριση βασίζεται επίσης στη γενικευμένη παράδοση της κοινωνίας και ανάθεσης στο κράτος κάθε πλευράς της ζωής της, αλλά και στην απώλεια της αυτόνομης ικανότητας των ατόμων να σκεφτούν έναν άλλον κόσμο, εντελώς διαφορετικό από αυτόν που βιώνουν καθημερινά.

Όπως το έλεγε ένας αναρχικός, εδώ και δύο αιώνες, το να κυβερνιέσαι σημαίνει *"να είσαι κρατούμενος, να επιτηρείσαι να κατασκόπευεσαι, να προσηλυτίζεσαι, να ελέγχεσαι, να εκτιμάσαι, να λογοκρινεσαι, να κουμαντάρεσαι"*. Και όλα αυτά με το πρόσχημα της "δημόσιας ωφέλειας" και στο όνομα του "γενικού συμφέροντος".

Όμως τίποτα δεν αλλάζει αν η δικτατορία ασκείται από ένα άτομο, από μία μικρή ομάδα ή από την πλειοψηφία. Τίποτα δεν αλλάζει αν παρακινείται από βίτσιο ή από "αγνές προθέσεις". Τίποτα δεν αλλάζει αν γίνεται σε καιρό επιδημιών τεχνολογικής προέλευσης ή, πιο απλά, σε περίοδο κοινής γρίπης.

Όποιες και αν είναι οι δικαιολογίες προφύλαξης που επικαλείται η κυβέρνηση, όποια και αν είναι τα προσχήματα ασφαλείας πάνω στα οποία βασίζεται κάθε κυβέρνηση, όλες οι κυβερνήσεις είναι από τη φύση τους εχθροί της ελευθερίας και, βέβαια, η παρούσα συγκυρία κάθε άλλο παρά μας διαψεύδει. Σε αυτές τις προφανείς διαπιστώσεις που εκστασιάζουν τους θαυμαστές της εξουσίας "από τα πάνω" και όσους "από τα κάτω" ανοιγοκλείνοντας τα ματοσίνορα, την ονειρεύονται, εμείς λέμε ότι δεν υπάρχουν βοσκοί χωρίς πρόβατα.

Εάν λοιπόν η ύπαρξη μίας κεντρικής εξουσίας, με τη μορφή Κράτους επιτρέπει την ξαφνική επιτήρηση στο σπίτι ολόκληρων τμημάτων του πληθυσμού, σε μία κλίμακα που δύσκολα μπορούμε να φανταστούμε, αυτό οφείλεται στην ηθελημένη υποταγή των "υπηκόων" που έχει προετοιμαστεί, που έχει εμπεδωθεί και που, συνεχώς, ανανεώνεται από την εξουσία. Κι αυτή η κατάσταση της κοινωνίας κάνει αυτά τα μέτρα δυνατά και, ιδίως, αποτελεσματικά.

Χθες λοιπόν, στο όνομα του πολέμου, ή της "τρομοκρατίας", σήμερα στο όνομα μιας επιδημίας, αύριο στο όνομα μιας οποιασδήποτε πυρηνικής οικολογικής καταστροφής.

Η αναγκαιότητα του επείγοντος, αλλά και ο φόβος, είναι οι δύο βασικοί συμβουλάτορες των "υπηκόων" που αδειασμένοι από κάθε δικό τους εσωτερικό κόσμο, θα βρουν, αντανακλαστικά, καταφύγιο στο μόνο πράγμα που γνωρίζουν : στα μπράτσα - αγκαλιά του Πατέρα Κράτους και κάτω από τα φουστάνια της Μητέρας Επιστήμης. Αυτή η κατάσταση προέκυψε από δύο παράγοντες. Αφενός από την καθημερινή δουλειά αρκετών δεκαετιών που είχε σκοπό τη συντριβή όσων εναντιονόντουσαν στην κυρίαρχη τάξη (στα πεδία της μισθωτής εργασίας, του σχολείου, της οικογένειας, της θρησκείας, της πατρίδας, του φύλου), μετά την τελευταία έφοδο στον ουρανό της δεκαετίας του 70. Αφετέρου με την ίδια δουλειά που γινόταν από το σύνολο των εξουσιαστών και των ρεφορμιστών που δεν σταμάτησαν ποτέ να θέλουν να μετασχηματίσουν τα άτομα σε αγέλη, οδηγώντας τα, την ίδια στιγμή, σ' έναν κόσμο που συνδυάζει ατομικισμό και συναίσθηση αγέλης.

Ασκήσεις εθελούσιας δουλείας

“Για το άτομο δεν υπάρχει καμία αναγκαιότητα που να απορρέει από τη λογική για να θεωρείται πολίτης. Αντίθετα. Το κράτος είναι η κακοδαιμονία του ατόμου. Πρέπει το κράτος να εξαφανιστεί. Αυτή είναι η επανάσταση που θέλω να κάνω. Να καταστρέψουμε την ιδέα του Κράτους. Να κάνουμε την ελεύθερη βούληση και τις (μεταξύ μας) συγγένειες το μοναδικό δεσμό κάθε συνεταιρισμού. Κι εκεί θα είναι ο σπόρος μιας ελευθερίας που θα έχει μία εγκυμοσύνη”
Χ.Ίψεν 1871

Μία δεκαετία μετά από αυτήν τη δήλωση που υπήρχε σε γράμμα σταλμένο σε έναν κριτικό λογοτεχνίας, ο νορβηγός δραματουργός Χένρικ Ίψεν (που ήταν εισοδηματίας) έγραψε ένα θεατρικό έργο που θα άναβε τα αίματα μερικών αναρχικών. Ήταν το “Ένας εχθρός του λαού”. Η ιστορία ξετυλίγεται σε ένα χωριό όπου τα νερά μολύνθηκαν από ένα θανατηφόρο βακτήριο, προκαλώντας την αντιπαράθεση ανάμεσα σε δύο αδέρφια: στον γιατρό και στο νομάρχη, που είχαν από κοινού, ιδρύσει το υδροθεραπευτήριο του χωριού. Θά' πρεπε ή όχι να διακινδυνεύσουν τη λαμπρή σταδιοδρομία τους εκτελώντας έργα στο υδραυλικό σύστημα του χωριού; Θα έπρεπε να ειδοποιήσουν τους κατοίκους για τον κίνδυνο; Και τι έγινε; Ο γιατρός ενώ είχε, ήδη, σχεδόν πείσει τους κατοίκους να παρθούν μέτρα, διαπιστώνει ότι αυτοί αλλάζουν στρατόπεδο, “τα γυρίζουν” και εναντιώνονται σε αυτόν, κάτω από την πίεση των προυχόντων και μιας τοπικής εφημερίδας. Στο τέλος μένει μόνος ενάντια σε όλους. Αλλά μην βιαζόμαστε να βγάλουμε συμπεράσματα. Σε αυτό το έργο ο Ίψεν δεν σχεδιάζει να λιβανίσει την αλήθεια της επιστήμης απέναντι στον σκοταδισμό ή στην αγορά (*). Αντίθετα επεδίωκε να καταγγείλει την τυραννία της “συμπαγούς πλειοψηφίας”, αυτής της ευμετάβλητης μάζας που ταλαντεύεται ανάλογα με τα συμφέροντα των ισχυρών.

Πέρασε πάνω από ένας αιώνας μετά την επιτυχία αυτού του θεατρικού έργου, που φαίνεται να έρχεται από άλλον πλανήτη, για να δείξει, από τότε, ξεκάθαρα όλη τη φρίκη που ήταν δυνατόν να επιφέρει ο γάμος ανάμεσα στη λογική του Κράτους και την Επιστήμη της λογικής: μαζικές βιομηχανικές, στρατιωτικές και πυρηνικές σφαγές μέσα και έξω από τα σύνορα, ως τη μόνιμη δηλητηρίαση του πλανήτη. Σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο όπου τα ανθρώπινα όντα βομβαρδίζονται ασταμάτητα από τεχνο-βιομηχανικές αναδιαρθρώσεις, αλλαγές, “καινοτομίες” που αλλάζουν καθημερινά τον κόσμο γύρω τους, τι απομένει στους “υπηκόους” όταν τους έρχεται ξαφνικά κατακέφαλα ο “άγνωστος x” ενός νέου φονικού ιού; Να αποδεχθούν “επιστημονικές” στατιστικές που τους διαβεβαιώνουν (σαν αυθεντίες) ότι αν το 70% του νέου πληθυσμού πληγεί από τον ιό, μόνο το 15% θα νοσήσει λίγο ή πολύ, και το 2% θα πεθάνει ανάλογα με την ηλικία και το ιατρικό ιστορικό του και στη συνέχεια, να τις καταπιούν στωικά; Να ακολουθήσουν, ως συνήθως, τις διαταγές της εξουσίας, που ελέγχει,

ήδη, την επιβίωση τους από τη γέννηση μέχρι το θάνατο, περιμένοντας να λυθεί το ζήτημα της πανδημίας, όπως εκείνο του κλίματος, από τους ίδιους διαχειριστές του συστήματος που το έχει δημιουργήσει; Να αναρωτηθούν ανάμεσα στο δίπολο να ζεις ή να επιβιώνεις; Να αναρωτηθούν για το πόσο τους μένει να ζήσουν μέχρι να πεθάνουν; Να αναρωτηθούν ποια ποιότητα ζωής τους περιμένει, χωρίς καν να ξέρουν τη διάρκεια της; Για μία ποιότητα ζωής που είναι διαχωρισμένη από κάθε επιθυμία ελευθερίας, και πάντα έτοιμη να υποκύψει σε έναν εθελούσιο εγκλεισμό, μετά από ένα νεύμα του αφέντη;

Διότι έτσι δεν έγινε με τα 60 εκατομμύρια Ιταλών στις 9 Μάρτη, που, από τη μία μέρα στην άλλη, παραιτήθηκαν από κάθε κριτικό πνεύμα, αποδεχόμενοι το "μένουμε σπίτι" που αποφασίστηκε από το κράτος για τουλάχιστον 4 βδομάδες αφού, βέβαια, προηγουμένως είχε δοκιμαστεί πρακτικά η εγκαθίδρυση μιας τεράστιας "κόκκινης ζώνης" στο Βορρά, κόβοντας τη χώρα στα δύο; Την ώρα που γράφουμε αυτό το κείμενο, μέτρα αυστηρής καραντίνας, σε τόσο μεγάλη κλίμακα, εφαρμόζονται στην Ισπανία (47 εκατομμύρια κάτοικοι), ενώ η Πορτογαλία, Ρουμανία, Σερβία και Η.Π.Α κήρυξαν κατάσταση έκτακτης ανάγκης με ότι αυτό σημαίνει με όρους εξαναγκασμού απέναντι στους *ανεύθυνους* που θα τολμούσαν να παραβούν αυτόν τον εγκλεισμό. Ένας εγκλεισμός που πραγματοποιείται με "πάσο κυκλοφορίας" και που σχηματοποιείται στο τρίπτυχο : σπίτι-δουλειά-σούπερμαρκετ. Και προχωράμε με μια εικόνα από το μέλλον που είναι, ήδη, εδώ : στην Ισπανία στους σιδηροδρομικούς σταθμούς και στους δρόμους των μεγάλων πόλεων ο στρατός (η στρατιωτική αστυνομία και τα μέλη της Στρατιωτικής Μονάδας Επείγουσας Ανάγκης-UME) περιπολεί εξοπλισμένος με drones.

Το ίδιο συμβαίνει στην Ιταλία με τους 7000 στρατιωτικούς, που δεν αποσύρθηκαν ποτέ μετά την επιχείρηση "Ασφαλείς Δρόμοι" (Strade sicure) το 2008, που βρίσκονται σε υψηλή ετοιμότητα επειδή προβλέπονται ταραχές στο Νότο, όταν η επιδημία φτάσει μέχρι εκεί. Κάθε χώρα, βέβαια, μπορεί να ισχυρίζεται ότι διατηρεί *προς το παρόν* τις μικρές ιδιαιτερότητες της σε επίπεδο αδειών για "μη βασικά" καταστήματα για να προβάλλει το δημοκρατικό πρόσωπό της : περίπτερα και αρωματοπωλεία στην Ιταλία, κάβες ποτών και ξενοδοχεία στη Γαλλία, υπαίθριες αγορές και κομμωτήρια στο Βέλγιο. Αυτή όμως η κατάσταση δεν θα διαρκέσει για πολύ καιρό.

Είμαστε, λοιπόν, μάρτυρες ενός κινήματος εθνικής ενότητας που αγγίζει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής και επιβίωσης γύρω από ένα σύστημα που του έχει δοθεί "λευκή επιταγή", σε μία απίστευτη κλίμακα για χώρες του δυτικού κόσμου μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο. Πρόκειται για μία άσκηση εθελούσιας σκλαβιάς που προετοιμάστηκε πολύ καλά και μπήκε σε πρακτική εφαρμογή από τις εξουσίες όλα αυτά τα χρόνια με τις διάφορες καταστάσεις "έκτακτης ανάγκης", όπως ο "αγώνας ενάντια στην τρομοκρατία" και οι "φυσικές καταστροφές". Ποτέ, όμως, με τόσο μεγάλη διάρκεια και τέτοια ένταση. Και κανείς δεν αμφισβητεί ότι αυτή η άσκηση μπορεί να διαρκέσει πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από αυτό που ανακοινώθηκε, ανοίγοντας την πόρτα σε καινούργιες καταστάσεις που είναι, ακόμα, δύσκολο να προβλεφθούν.

(*) Υπενθυμίζουμε ότι την ίδια χρονιά, το 1882, εκδόθηκε στα γαλλικά η κριτική του Μπακούνιν, μετά το θάνατό του, με θέμα "η εξέγερση της ζωής ενάντια στην επιστήμη".

Οι εξεγέρσεις μπορούν να έρθουν από εκεί που δεν το περιμένεις

"Ο αέρας είναι ακίνητος. Πόσο τα πουλιά και οι πηγές είναι μακριά! Δεν μπορεί παρά να είναι το τέλος του κόσμου, προχωρώντας" Α.Ρεμπώ

Απέναντι σε αυτό που η αγέλη ξέρει καλά να κάνει, δηλαδή να ακολουθεί τις προσαγές, υπάρχουν ακόμα άτομα που δεν υπακούν τόσο εύκολα, για διάφορους λόγους, άλλοι που θα προσπαθήσουν, σίγουρα, να βρουν παραθυράκια στα μέτρα εγκλεισμού αφού περάσει το πρώτο στάδιο αμηχανίας, αλλά υπάρχουν, επίσης, και άλλες ψυχές που σκοπεύουν να συνεχίσουν να υποσκάπτουν το οικοδόμημα της κυριαρχίας και να εκμεταλλευτούν ευκαιρίες για δράση, που παρουσιάζονται από την έκτακτη αυτή κατάσταση.

Πράγματι, γιατί ο ιός της εξουσίας δεν θα χρησιμοποιούσε το φόβο, όπως πάντα το έκανε, μεγεθύνοντας τον ή δημιουργώντας τον, όχι μόνο για να εντείνει τον έλεγχο στα σώματα και στα μυαλά, αλλά, ιδίως, για να δυναμώσει το δηλητήριο της υποταγής απέναντι σε κάποιο απρόβλεπτο γεγονός που μπορεί να ανακατέψει τα χαρτιά και να ξεφύγει από κάθε έλεγχο;

Παραδείγματος χάριν, σε περίπτωση πολέμου, το πιο καθησυχαστικό για κάθε εξουσία είναι να γνωρίζει ότι γύρω της συσπειρώνεται μεγάλο μέρος πληθυσμού. Τι θα συνέβαινε όμως, αν χάσει στον πόλεμο ή είναι ανίκανη να τον διεξάγει; Σ' αυτήν την περίπτωση η αρχική δυσαρέσκεια, όχι, βέβαια, αντίθεσης στο σύστημα, αλλά διαμαρτυρίας, εξαιτίας κακής διαχείρισης των πραγμάτων ή μεγάλων αυξήσεων τιμών στα προϊόντα διαβίωσης, θα μπορούσε να οδηγήσει σε γενικευμένη αμφισβήτηση του συστήματος. Αυτή η ιστορική πραγματικότητα αποτυπώθηκε μετά τον 1ο παγκόσμιο πόλεμο στις ηττημένες αυτοκρατορίες

(Γερμανία, Ρωσία, Ουγγαρία). Θα μας απαντήσουν, βέβαια, ότι τα πράγματα έχουν αλλάξει από τότε κι ότι την εποχή εκείνη υπήρχε ένα όραμα για αντικατάσταση του υπάρχοντος συστήματος. Αυτό, όμως, δεν αποκλείει την περίπτωση ενός σύγχρονου Κράτους της δύσης να χάσει τον έλεγχο της κατάστασης λόγω γενικευμένου κοινωνικού πανικού επιβίωσης ή ενός λαϊκού θυμού λόγω των υψηλών ποσοστών θνησιμότητας από τον ιό (που είναι αποτέλεσμα ενός υγειονομικού συστήματος που αυτό διέλυσε), ή, τέλος από έναν ιό που έθεσε εκτός λειτουργίας, έστω και προσωρινά, το 20%-30% των επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Αυτή η κατάσταση μπορεί να δημιουργήσει ευκαιρίες εξεγέρσεων σε μερικές περιοχές ή σε κατηγορίες του πληθυσμού, που μπορούν να είναι ακόμα πιο σημαντικά εξαιτίας της "εύθραυστης" και ίσως μισο-διαλυμένης οικονομίας.

Είτε σε περίοδο κοινωνικής νηνεμίας, είτε σε περίοδο κρίσης, δεχόμαστε ένα μπαράζ παραπληροφόρησης από την κυβέρνηση και τα καθεστωτικά μέσα που παρουσιάζουν τα πάντα σύμφωνα με τους επιδιωκόμενους σκοπούς. Οι εφημερίδες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν είναι, όμως, η αντανάκλαση της κοινωνικής πραγματικότητας. Ο ρόλος τους είναι να μην αναφέρονται στους καθημερινούς κοινωνικούς ανταγωνισμούς ή όταν αναφέρονται σε αυτούς είναι για να παραμορφώσουν το περιεχόμενο του ή για να υπερπροβάλουν κάποιες συλλήψεις. Γνωρίζοντας, λοιπόν, ότι βρισκόμαστε μόνο στην αρχή μιας καινούργιας περιόδου που μπορεί να διαρκέσει για μήνες, χωρίς να έχει μια γραμμική τροχιά, ένα από τα πρώτα σήματα εξέγερσης ήρθε από τις ιταλικές φυλακές. Και με τι τρόπο! Μετά τα μέτρα που πάρθηκαν από το ιταλικό κράτος ενάντια στην εξάπλωση του κοροναϊού και που αφορούσαν επίσης τις φυλακές (απαγόρευση επισκέψεων, κατάργηση μισο-ελευθεριών κι εσωτερικών δραστηριοτήτων), οι πρώτες στάσεις ξέσπασαν στις 7 Μάρτη και αγκάλιασαν καμιά 30αριά φυλακές στο βορρά και στο νότο σε διάστημα 3 ημερών. Εξεγέρθηκαν τουλάχιστον 6.000 φυλακισμένοι, παίρνοντας ομήρους δεσμοφύλακες, ανοίγοντας τα κελιά και διαλύοντας πτέρυγες, ακόμα κι ολόκληρες φυλακές (όπως αυτή της Μοντένα, που δεν μπορεί να ξαναχρησιμοποιηθεί), βάζοντας φωτιές και καταλαμβάνοντας στέγες, αποδρώντας όπως στη Φότζια, όπου 77 τα κατάφεραν (τελικά μόνο 4 δεν συνελήφθησαν), καταστρέφοντας αρχεία και ντοκουμέντα που αφορούσαν στην ταυτότητα τους κι έχοντας, δυστυχώς, και 10 νεκρούς.

Βλέποντας τώρα το ζήτημα από μια άλλη οπτική πλευρά, ας αναφερθούμε στο μεγάλο μάντρωμα στην ανατολική Γαλλία. Εκεί, κάθε άτομο που εξέρχεται της κατοικίας του θα πρέπει να είναι εφοδιασμένο με ιδιόγραφο "πάσο", όπου θα σημειώνει το λόγο εξόδου του (όπως εργασία, θέματα υγείας, επίσκεψη σε καταστήματα τροφίμων και συνοδεία σκύλου, χωρίς παρέα και μόνο στη συνοικία του). Τα αποτελέσματα της καραντίνας δόθηκαν από το κράτος για τις πρώτες μέρες εφαρμογής της : σε 106.000 ελεγμένα άτομα, 2.160 έλαβαν πρόστιμα για παραβίαση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης (11 Μάρτη), και στη συνέχεια, σε 157.000 ελέγχους πήραν πρόστιμο 7.100 άτομα (13 Μάρτη). Τα πιο χαρακτηριστικά, αλλά και διαφορετικά παραδείγματα παραβίασης των μέτρων απαγόρευσης (σύμφωνα με το σλόγκαν "μένουμε σπίτι" και κυκλοφορούμε ατομικά εφοδιασμένοι με "πάσο") ήταν : συγκέντρωση ατόμων, παρεϊστικά, για μπυροποσία, παρουσία σε έρημη πλαζ παίζοντας μπιτς-βόλεϋ, έξοδος πατέρα για να αγοράσει play station για τον κλεισμένο πιτσιρικά στο σπίτι, ζευγάρι που προτίμησε να λύσει τις διαφορές του από κοντά παρά από το τηλέφωνο, προσπάθεια εορτασμού γενεθλίων μεταξύ φίλων ή η χαρτοπαιξία μεταξύ κατοίκων της ίδιας συνοικίας. Επίσης, πολλές από τις μεγάλες πόλεις της Ιταλίας (Μιλάνο, Μπολόνια, Τορίνο, Ρώμη) κλείνουν πάρκα, κήπους, ποδηλατόδρομους ή πλαζ, για να αποτρέψουν τους δύστροπους να απολαύσουν την καλοκαιρία.

Μια πρώτη ανάγνωση τέτοιων συμπεριφορών είναι ότι αυτές οι χλιαρές παραβατικές κινήσεις προέρχονται περισσότερο από την απότομη αύξηση των απαγορεύσεων, παρά σαν συνειδητή αντίδραση ενάντια στα μέτρα. Η ανυπακοή σε μία διαταγή, επειδή αλλάζει πολύ γρήγορα μία συνήθεια που είναι βαθιά ριζωμένη, δεν είναι το ίδιο πράγμα με τη μετωπική σύγκρουση με την εξουσία.

Παρόλα αυτά, επειδή δεν βρισκόμαστε παρά στην αρχή αυτού του κύματος μέτρων απαγόρευσης των διαδηλώσεων που τείνει να παγκοσμιοποιείται, σημειώνουμε ότι η Αλγερία που τις απαγόρευσε με πρόσχημα τον κορωνοϊό, αναγκάστηκε να αντιμετωπίσει μαζικές παραβιάσεις στις 13 Μαρτίου, στην Καβυλία, επί την ευκαιρία της 56ης εβδομάδας διαμαρτυριών ενάντια στην εξουσία. Επίσης στη Χιλή, όπου η εξέγερση ξαναπήρε μπροστά στις αρχές Μαρτίου, μετά το τέλος των διακοπών, ο υπουργός υγείας ανακοίνωσε ότι η χώρα σε λίγο θα εισερχόταν στη "φάση 3" με μαζικές καραντίνες. Τέλος, στη Γαλλία όπου το κράτος αποφάσισε στις 13 Μαρτίου να μειώσει από 10.000 σε 1.000 άτομα το όριο συμμετοχής σε συγκεντρώσεις, οι διαδηλώσεις (σαν "χρήσιμες για τη ζωή του έθνους") ήταν ανεκτές υπό το φόβο βίαιων αντιδράσεων, επειδή το κράτος υπολόγιζε στα συνδικάτα για να μην τις οργανώσουν! Παρόλα αυτά, στη Λυών στις 13 Μάρτη 3.000 νέοι διαδήλωναν φωνάζοντας: "Δεν θα μας καταβάλει ο κορωνοϊός, αλλά το κράτος και το κλίμα", ενώ στο Παρίσι τα "κίτρινα γιλέκα", που διαδήλωσαν στις 14 Μαρτίου, συγκρούστηκαν με την αστυνομία, αφήνοντας πίσω τους δεκάδες κουφάρια καμμένων αυτοκινήτων.

Να επιτεθούμε στις ρωγμές του συστήματος

Για εμάς, και για όσους αντιπαλεύουν το σύστημα, υπάρχει ο κίνδυνος να βρεθούμε προ εκπλήξεως όταν ξεσπάει μια τέτοια κατάσταση, αν δεν είχαμε σκεφτεί το ζήτημα από τα πριν. Δεν αναφερόμαστε, βέβαια, σε μια εξέγερση, αλλά στον άμεσο και απότομο περιορισμό των περιθωρίων ελιγμών από την πλευρά της εξουσίας, όπως π.χ στο ζήτημα των μετακινήσεων, όπως έγινε στη Χιλή στην αρχή της εξέγερσης, με την απαγόρευση κυκλοφορίας, ή, εδώ και μια βδομάδα στην Ιταλία και στην Ισπανία με την επιβολή της καραντίνας σε ολόκληρη τη χώρα. Αυτή η δύσκολη κατάσταση επιδεινώνεται όχι μόνο με την αύξηση των ελέγχων από τις

δυνάμεις καταστολής, αλλά κι εξαιτίας της συνεργασίας πολιτών που, αποφεύγοντας τους δημόσιους χώρους μετά τις απαγορεύσεις συνάθροισης, αφήνουν ακάλυπτους τους ανυπότακτους ή, πολλαπλασιάζοντας τις καταγγελίες, θεωρούν ότι πρέπει να γίνονται σεβαστά τα μέτρα, που εκείνοι νομίζουν ότι είναι για την προστασία τους.

Να εντρυφήσουμε στο ζήτημα, αν ήδη δεν το έχουμε κάνει, σημαίνει π.χ. να γνωρίζουμε τα περάσματα που οδηγούν από το σπίτι μας σε προφυλαγμένους χώρους συναντήσεων, να έχουμε ήδη προσδιορίσει ποια “φωτογραφικά μάτια” του κράτους πρέπει να τυφλωθούν, όπως, επίσης πώς να βγούμε από τις πόλεις με ευκινησία (αυτή τη φορά με μάσκες που υποδεικνύονται από το κράτος!), ή ποιές διαδρομές στην εξοχή οδηγούν στον εντοπισμό νέων σημείων συνάντησης ή τοποθεσίες για μπλόκα ή σαμποτάζ. Αυτό σημαίνει, επίσης, κι είναι ακόμα μία δυσκολία που πηγάζει από τα περιοριστικά μέτρα, από πού θα προμηθευτούμε υλικά για να δράσουμε σε περίπτωση που οι προμήθειες μας εξαντλούνται (επειδή τα καταστήματα που δεν πουλάνε τρόφιμα είναι κι αυτά κλειστά). Αυτό θα μπορούσε να είναι μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία για έναν γρήγορο αναστοχασμό πάνω στο θέμα της επικοινωνίας, χωρίς την παρεμβολή της τεχνολογίας μεταξύ διασκορπισμένων συνεργών, που η μετακίνηση τους μπορεί να γίνεται όλο και πιο δύσκολη. Και στο κάτω-κάτω της γραφής, γιατί να μην βρεθούν και καινούργιοι συνεργοί που, για τους δικούς τους λόγους, αισθάνονται τις ίδιες ανάγκες για να ξεφύγουν από τους καθημερινούς ελέγχους. Αυτά είναι μερικά από τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν επείγοντως και, παράλληλα, είναι ευκαιρίες για επανασυζητήσεις, παρατήρηση και αλλαγή οπτικής γωνίας πάνω στον κοινωνικό χώρο που τον γνωρίζαμε καλά μέχρι χθες, αλλά που, τώρα, τα περιθώρια έχουν δραστικά μειωθεί ή ακόμα και αυξηθεί σε άλλες περιπτώσεις ή έχουν μετασηματιστεί από τις νέες επιτακτικές ανάγκες της εξουσίας για να διαχειριστούν τις ροές “σπίτι-δουλειά-σούπερ μάρκετ”.

Από την πλευρά της εξουσίας, το μεγαλύτερο μέρος των σχεδίων της κρίσης στις διάφορες χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Γερμανία, Γαλλία) αναδύουν κάποιες σταθερές που θα ήταν λάθος να αγνοήσουμε. Είναι, π.χ. η ευκαιρία για τον καπιταλισμό να ωθήσει σε μία επιτάχυνση αυτό που μερικοί ονομάζουν, εδώ και καιρό, 4η βιομηχανική επανάσταση (μετά από εκείνες του ατμού, τον ηλεκτρισμό και της πληροφορικής): δηλαδή την *ψηφιακή* και την *ολική διασύνδεση* ανάμεσα σε όλους τους τομείς της ζωής (τη φυσική, τη βιολογία και την οικονομία). Παραδείγματα:

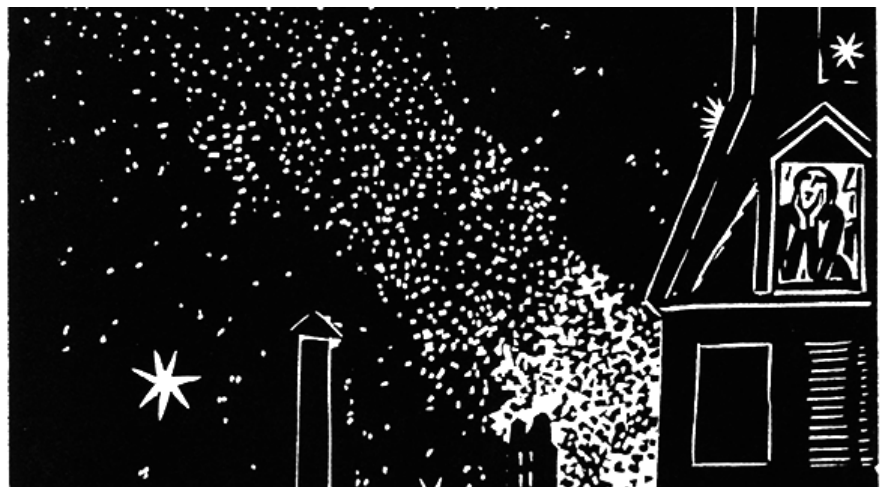
- Εκατοντάδες εκατομμύρια μαθητών και φοιτητών υποχρεώνονται σε διαρκή *τηλε-μαθήματα*, εξαιτίας του κλεισίματος όλων των φυσικών χώρων εκπαίδευσης.
- Εργαζόμενοι με *τηλε-εργασία* (20%-30% περίπου), ακόμα κι αν δεν έχουν την εμπειρία για να την κάνουν.
- Πολλαπλασιασμός, σε μαζική κλίμακα, επισκέψεων σε γιατρούς/νοσοκομεία μέσω *υπολογιστή*, εξαιτίας της πληθώρας κόσμου που συρρέει σε αυτά.
- Έκρηξη των *πληρωμών με κάρτα* από φόβο μόλυνσης μέσω της χρήσης χαρτονομισμάτων και κερμάτων

Κι αν προσθέσουμε σε όλα αυτά ότι οι υπό περιορισμό πληθυσμοί έχουν με τη θέληση τους παραδοθεί σε ότι τους εμποδίζει να σκέπτονται και να ονειρεύονται, πέφτοντας με τα μούτρα στις διαδικτυακές αγορές, στις τηλεοπτικές σειρές, στα παιχνίδια σε ζωντανή μετάδοση, ή στην εικονική επικοινωνία, τότε γίνεται, πλέον, σαφές ότι οι κεραίες κινητής τηλεφωνίας, τα δίκτυα ενέργειας που τροφοδοτούν τα παραπάνω έχουν μία υπερ-πολλαπλασιασμένη σημασία. Κι όχι μόνο για την παραγωγή και τη διασκέδαση, αλλά σαν ομφάλιος λώρος ανάμεσα στην ατομική Σπιναλόγκα του σπιτιού και το ζωντανό κόσμο που έχει, μονομιάς, απο-πραγματοποιηθεί και απο-ανθρωποποιηθεί περισσότερο από ποτέ άλλοτε.

Οπότε, όταν γνωρίζουμε ότι μία κεραία, ένας μετασχηματιστής ή ηλεκτρικός πυλώνας, μία οπτική ίνα γίνονται περισσότερο από κάθε άλλη φορά προσδιοριστικά στοιχεία για να περνάμε την ώρα σε καιρό καραντίνας, για τη μαζική τηλε-εργασία και τηλε-εκπαίδευση, αλλά, επίσης, για τη μετάδοση των εντολών της εξουσίας από τους εντεταλμένους γιατρούς και την τεχνολογία του ελέγχου που ακολουθεί, όλα αυτά δεν ανοίγουν ενδιαφέροντες δρόμους για να σπάσουμε αυτήν τη νέα κανονικότητα; Χωρίς, βέβαια, να μιλάμε για τις πιθανές συνέπειες στη λειτουργία του συστήματος εξουσίας, τύπου χιονοστιβάδας, από την τεράστια αύξηση της χρήσης κινητής τηλεφωνίας και ίντερνετ, όπως και της μειωμένης διαθεσιμότητας των τεχνικών για λόγους ασθένειας των ιδίων...

Το δεύτερο σημείο που είναι κοινό σε αυτά τα ευρωπαϊκά σχέδια έκτακτης ανάγκης είναι η προτεραιότητα που δίνεται στη διατήρηση της ελάχιστης ύπαρξης συγκοινωνιακών μέσων, ώστε να προωθούνται οι μη αποκλεισμένοι εργαζόμενοι προς τις αποκαλούμενες κρίσιμες βιομηχανίες και υπηρεσίες, να μπορεί να διατηρείται η ροή εμπορευμάτων με φορτηγά ή σιδηροδρομικά προς αυτές, όπως και να εξασφαλίζουν προμήθειες προϊόντων στις πόλεις, όπου είναι γνωστό ότι τα αποθέματα φτάνουν για λίγες μέρες. Πρόκειται για ένα ζήτημα που δεν πρέπει να παραβλέπεται από όσους έχουν στο μυαλό τους την αποσταθεροποίηση τομέων της οικονομίας, που η εξουσία προσπαθεί να προφυλάξει με κάθε θυσία, δεδομένου ότι, όντας οι πιο ορατοί, είναι πιθανοί στόχοι επίθεσης (στην Καταλωνία, π.χ συζητάνε αυτήν τη στιγμή τη δημιουργία ειδικών διαδρομών για “υγιείς” εργαζομένους και προϊόντα, που να οδηγούν στους τόπους παραγωγής).

Σε καιρούς έκτακτης ανάγκης και κρίσης σε μία τέτοια κλίμακα, όπου το σύνολο των κοινωνικών σχέσεων είναι ρευστό, όπου η εθελούσια δουλεία οδηγημένη από το φόβο μπορεί γρήγορα να γυρίσει σε εφιάλτη, όπου η κυριαρχία πρέπει, με τη σειρά της, να προσαρμόζεται χωρίς, όμως, να ελέγχει τα πάντα, είναι σημαντικό να γνωρίζουμε πως να ελιχθούμε σε εχθρικό περιβάλλον. Δεν πρόκειται μόνο για μια αναγκαιότητα, για όποιον δεν θέλει να μείνει κλεισμένος στο καβούκι του, αλλά για μία σημαντική στιγμή για χτυπήματα στον αντίπαλο. Αυτός είναι ο δρόμος όταν πολεμάμε για έναν κόσμο εντελώς διαφορετικό, για την ελευθερία χωρίς όρια. **Η εξέγερση είναι η ζωή.**

*αναρχικό έντυπο για τον κοινωνικό πόλεμο
Avis de Tempetes, ή αλλιώς Προαναγγελία Καταιγίδας
τεύχος #27, 15 Μαρτίου 2020, Γαλλία*

έκδοση ελληνικής μετάφρασης, 10 Απριλίου 2020